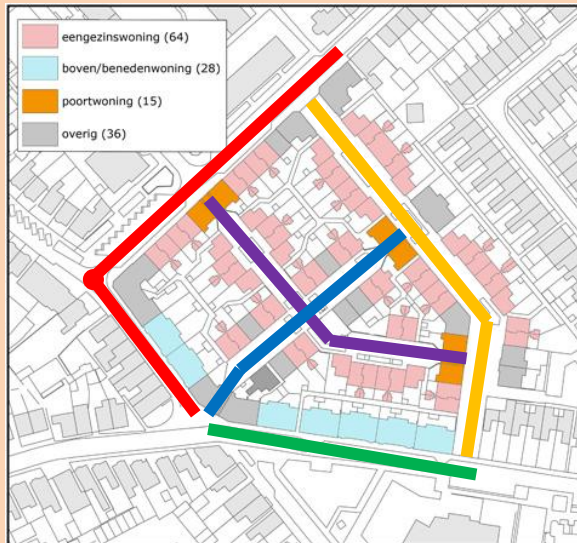

Sint Aagtendorp

Beverwijk heeft iets met Agatha.

De Agathakerk, de Aagtendijk en het Aagtendorp, overal kom je de naam tegen die oorspronkelijk ook nog de naam van Beverwijk in vroeger tijden was. Sint Agathenkerke. Keer op keer kom je de naam tegen. Zo ligt midden in de stad een woonwijk die ook al genoemd is naar de beschermheilige van Beverwijk, het Aagtendorp, 6 hectare groot en bijzonder van vorm en kleur. De wijk telt 5 straten waarvan 2 aan de buitenkant (rood op het kaartje) waarvan de ene kant wel tot het St. Aagtendorp behoort en de andere kant niet. De straten aan de buitenkant zijn de Boeweg en de Romerkerkweg.

De wijk werd officieel in gebruik genomen in 1922 op 12 oktober dus over 4 jaar, in 2022 bestaat het St. Aagtendorp 100 jaar.

St. Aagtendorp is een 'dorp in een stad'. Het vooroorlogse complex telt 64 eengezinswoningen, 28 boven/benedenwoningen, 15 poortwoningen en 36 overige woningen, 143 in totaal dus. Het ontwerp van het Aagtendorp is van de Amsterdamse architect Nico Scholten.

Het dorp wordt links omsloten door de Boeweg en rechts-onder door de Romerkerkweg. De toegangspoort onderaan komt uit in de Thomas Wijckstraat die naar het centrum van het "dorp" voert. Het is gebouwd als een soort enclave of vesting met vier poorten waarvan er 2 zijn die toegang tot het 'dorp' geven. De andere twee liggen binnen het dorp aan de Jan Vermeijenstraat. Het dorpje wordt in een kruisvorm doorsneden door de Thomas Wijckstraat en de Willem Passtoorsstraat.

Half jaren tachtig zijn de woningen ingrijpend gerenoveerd met een verbetering van de woontechnische en energetische kwaliteit, die door de toegepaste buitengevelisolatie in aanzicht nogal opvalt en het beeld van de enclave/vesting versterkt.

In de Thomas Wijckstraat is een gedenksteen aangebracht op een gevel met namen van betrokkenen bij de oprichting. Na de renovatie van de jaren 90 van de vorige eeuw bleven de gevels van dit pand onbepoetst en in de originele staat. De teksten op deze gedenkplaat zijn door de tand des tijds niet goed meer leesbaar. De herkenbare tekst luidt:

Ter Herinnering a/d ingebruikneming en de Plechtige Inzegening van het Bouwblok der R.K. Woningbouwvereniging St. Agatha te Beverwijk Op den 12den October 1922.

De Oprichter

Het Bestuur. Adr. Knots.kap.... voorz.

W. Geys voorz. - Strick v. Linschoten Burg.

J. Steenvoorden secr.- P.A. Zwager Wethouder

H. Boumans Penningm. - S. Docter

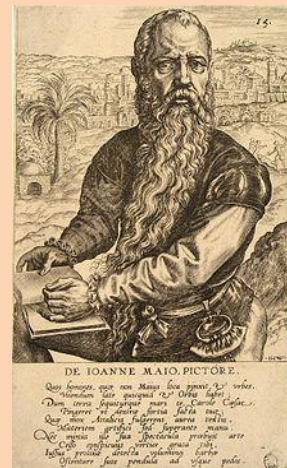
B.J.W. Garstenveld - C. de Vries Bestuurders

N.H.W. Scholte Architect.

Boeweg, deze naam verwijst naar de in de nabijheid gelegen tuinbouwgronden. In de 18^e eeuw sprak men wisselend van Boelanden en boekroft. Het woordje boe betekent klein huisje, schuurtje of loods. Een Kroft kan een op hoge zandgrond gelegen akker zijn of een nog niet uitgegraven stuk land tussen akkers in. De weg maakt een haakse knik bij de Cornelis Matersweg waardoor men in de volksmond wel spreekt van de Korte en de Lange Boeweg. (zie op het kaartje met rood aangegeven)

Romerkerkweg, Beverwijk, 2 maart 1892/Wijk aan Zee en Duin, 31 oktober 1900
Eén van de drie straten die de driehoek vormen waar vroeger touwslagerijen waren. In 1648 heette dit nog de Wijck aan Duijner Kerck wech. Hij verbond de Kerkbuurt met de zessprong waar de herberg 'Rome' stond en waar het tweede Westerhout werd gebouwd. (Groen op het kaartje)

Jan Vermijenstraat, Jan Cornelisz Vermeyen, ook bekend als Jan Mayo en Barbalonga, (Beverwijk, ca. 1500 - Brussel, 1559) was een Nederlands schilder uit de Noordelijke renaissance. Rond het jaar 1500 werd Jan Vermeyen geboren in Beverwijk in Holland en ging in dienst als gezelschap bij Jan Gossaert. In 1525 werd Vermeyen benoemd tot hofschilder van Margaretha van Oostenrijk aan haar hof in Mechelen. Margaretha was landvoogdes der Nederlanden tot haar dood in 1530. Na haar dood ging hij in dienst bij keizer Karel V. Vermeyen begeleidde de keizer tijdens zijn campagne naar Tunis. Door deze reis bouwde hij een goede relatie op aan het hof en ontwierp enkele wandtapijten voor de opvolgster van Margaretha, landvoogdes Maria van Hongarije. Tijdens zijn werk aan de verschillende Habsburgse hoven bouwde hij een goede vriendschap op met Jan van Scorel.

*Wat heeft Vermeyen niet gheschildert, Menschen, Steden, En plaetsen, die men siet seer wijdt aen elcken cant,
O Keyser Carel vijfst als hy u nae ging treden, lae volghen over al, te water als te Landt,
Op dat de daden vroom hy van u rechter handt Sou malen door zijn Const, om in Tapijt gheweven
Te blincken claer van gout: doch door een hoogh verstandt Was t'handtwerck boven stoffe in weerden prijs te gheven.
Maer seer uytmuntigh noch hy door een hooft verheven, Dede alsoo aenghenaem vertooningh sonderling,
Als met zijn edel Const met eenen baerdt ghedreven, Die hy liet golven uyt, als hy ghebodt ontving,
Den welcken breedt en lang hem tot den voeten hing.* Uit het Schilderboek van Carel van Mander, van Lamponius in het Latijn een gedicht.

(Oranje op het kaartje)

Thomas Wijckstraat, Thomas Wijck werd in 1616 in Beverwijk geboren en overleed in 1667 te Haarlem. Hij was kunstschilder. Op 26-jarige leeftijd werd hij vermeld als lid van het St. Lucasgilde van Haarlem waar hij ook een atelier had. Ook in het buitenland was zijn naam bekend. In Engeland heeft hij onder meer een schilderij gemaakt voor de grote brand van 1666 en van een parade in het St. Jamespark. (Blauw op het kaartje)

NB. De naam van de straat was eerst de Nico Scholtestraat vanaf 29 september 1922 maar werd door burgemeester Scholtens om onbekende redenen omgedoopt op 10 september 1941 maar waarschijnlijk doordat er conflicten ontstonden tussen architect en gemeente. Nico Scholte was de architect en de aannemer van het Aagtendorp. Hij werd geboren in Amsterdam op 6 november 1872 en is op 21 maart 1955 te Heemstede overleden. Zijn volledige naam was Nicolaas Henricus Wilhelmus Scholte.

Willem Passtoorsstraat, samen met de voormalige Nico Scholtestraat was deze straat in het beheer van de r.k. woningbouwvereniging "Sint Agatha". Willem Caspar Joseph Passtoors was een Nederlands politicus. Hij was de oprichter en de eerste president van de Rooms Katholieke Volksbond, wat ook de reden was voor de vernoeming. Hij was van 1901 tot en met 1913 lid van de Tweede kamer voor het toenmalige district Beverwijk. (Paars op het kaartje)

In het artikel van Bart Vuijk, journalist bij het Dagblad Kennemerland, zijn diverse wetenswaardigheden te vinden over dit bijzondere stukje Beverwijk. Het artikel is verschenen in het Noordhollands Dagblad, editie Kennemerland, op zaterdag 19 september 2009. Hierbij werd een luchtfoto van het Aagtendorp gemaakt door Henk Honing afgedrukt. Arbeiderswijk bracht ooit wethouder in moeilijkheden .

DOOR BART VUIJK

BEVERWIJK- Het karakteristieke Aagtendorp in hartje Beverwijk heet zoals de hele stad ooit heeft geheten. Beverwijk droeg ooit de naam Sint-Aagtendorp. Daar is, qua naam, nu alleen het wijkje met de gele huizen en de rode daken van over.

Genoemd naar de beschermheilige van Beverwijk, Sint Agatha. Een passende naam voor het arbeiderswijkje: Agatha, een katholieke martelares die in de derde eeuw na Christus op Sicilie na martelingen ter dood werd gebracht door de Romeinen, is ook nog beschermheilige van onder meer het gilde der metaalbewerkers. Erg passend voor een wijk die ooit voornamelijk bevolkt werd door personeel van de Hoogovens. Omdat Agatha een van de allereerste heiligen is, beschermt ze overigens nog veel meer beroepen.

En er zijn meer dorpen en steden in Europa die naar haar zijn genoemd.

Op de luchtfoto staan de 144 arbeidershuisjes rustig in de zon. In 1920 kon je er van woningbouwvereniging Sint Agatha voor zes gulden per maand een huis huren. Pre Wonen vraagt vandaag de dag wel iets meer. Nu ben je als huurder meer dan 500 euro per maand kwijt. En als je er een huis wilt huren, sta je erg lang op de wachtlijst.

De wijk is kenmerkend gebouwd, naar een ontwerp van de Amsterdamse architect Nico Scholte, met vier grote poorten waardoor je de binnenzijde van het hof kunt bereiken. De hoge woningen zijn veelal flatwoningen; ze kennen een benedenwoning en een bovenwoning. Midden in de hof staan lage zogenaamde arbeidershuisjes. Door de bouw in een hofje, vormt het wijkje een rustige oase in het drukke centrum.

De rust in de oude wijk is zeer tegenstrijdig aan de politieke ophef na een renovatie die het Aagtendorp kreeg in 1990. Die renovatie was na een zeer lange aanloop met veel overleg met de altijd kritische bewoners geslaagd. De bewoners waren er tevreden over. Ze zaten te springen om die facelift. Geklaagd werd vooral over de gedateerde sanitaire voorzieningen, waardoor het dorp bijna werd opgevreten door de ratten. Na de renovatie was dat voorbij.

Maar de rekening viel nogal hoog uit. Er was een overschrijding van maar liefst drie miljoen gulden, op een totale begroting van veertien miljoen. Een overschrijding waar de gemeenteraad van Beverwijk niet van op de hoogte was gesteld. Wethouder Mak kreeg de zwarte piet toegeschoven en mocht niet meer terugkeren in een nieuw college van b en w. Nadat in de jaren negentig de woningcorporaties werden geprivatiseerd en de woningen naar Pre Wonen gingen, zijn er nog meer opknapbeurten geweest. Bewoners van dit dorp in de stad hebben daar gemengde gevoelens over. Dat kunnen we lezen op de hyvespagina van het Aagtendorp, want de wijk en zijn inwoners gaan met de tijd mee.

Uiterst positief over de laatste opknapbeurt, waarbij het gele pleisterwerk werd vernieuwd, is de firma die het schilderwerk zelf heeft aangebracht. Die vermeldt trots op zijn webpagina details: Zo beslaat de schilder klus 7000 vierkante meter muur, en is de verf elastisch genoeg om bij twintig graden onder nul nog steeds mee te geven. Scheuren zijn daarmee verleden tijd. De bewoners van deze wijk hebben zich altijd luidkeels laten horen, als hen iets niet zinde. Zo bevinden zich in het archief van deze krant verhalen over acties tegen sluipverkeer, getuige de opmerkingen van bewoners dat dwars door de smalle straten scheurde en daarmee de spelende kinderen in gevaar bracht. De bewoners braken zelfs een keer de straat op om zelf een provisorische verkeersdrempel aan te leggen, toen ze vonden dat de gemeente niet snel genoeg was met het treffen van verkeersremmende maatregelen.

Bevolking (2010)

Aantal inwoners: 765

Aantal mannen: 395

Aantal vrouwen: 370

Leeftijd (2010)

0 tot 15: 18%

15 tot 25: 11%

25 tot 45: 29%

45 tot 65: 30%

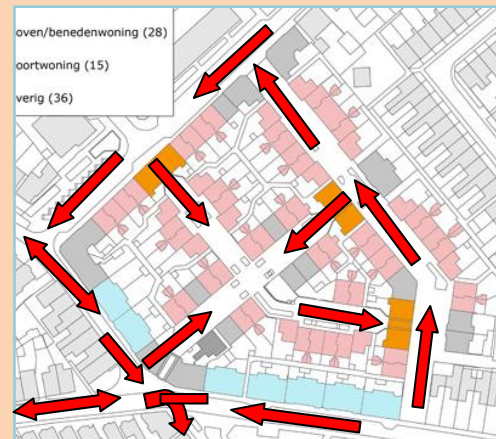
65 en ouder: 12%

Samenstelling huishoudens (2010)

Eenpersoonshuishoudens: 35%

Huishoudens zonder kinderen: 32%

Huishoudens met kinderen: 33%

Het Aagtendorp is éénrichtingsverkeer om te voorkomen dat het complex door sluipverkeer gebruikt wordt. Bovendien zijn de straten erg smal en om racen te voorkomen nog extra met obstakels zoals paaltje en versmallingen ingeperkt. De Jan Vermijenstraat mag men inrijden vanaf de Romerkerkweg maar niet vanaf de Boeweg. De Boeweg, komende van de plantage of de Arendsweg, mag men inrijden en linksaf via de zogenaamde 'korte' Boeweg weer uitrijden of rechtsaf de Cornelis Matersweg nemen. Via de 'korte' Boeweg moet men of rechtdoor de Kees Delfsweg nemen of rechtsaf slaan de Duinwijkweg op.

Men kan op drie manieren naar de centrale kruising Willem Passtoorsstraat/Thomas wijckstraat. Via de poort aan de Boeweg, via de poort op de hoek van de 'korte' Boeweg/Cornelis Matersweg en via de tweede poort (halverwege) aan de Jan vermeijenstraat. Verlaten kan men alleen via de eerste poort aan het begin van de Jan Vermijenstraat waarbij men dan alleen naar links kunt rijden en dan op de Boeweg uitkomt.

Voor de duidelijkheid: Er zijn vier poorten. Een poort op de hoek van de 'korte' Boeweg/Cornelis Matersweg is de ingang van de Thomas Wijckstraat, een poort aan het begin van de Jan Vermijenstraat is de uitgang van de Willem Passtoorsstraat, een poort halverwege de Jan Vermijenstraat is de ingang van de andere kant van de Thomas Wijckstraat en een poort aan de Boeweg is de andere uitgang van de Willem Passtoorsstraat.

